

Apinamies

Perttu Saksa valitsi mielikuvakseen uusimman asetelmansa apinan pääkalloista.

TEKSTI **Juha Laitalainen** KUVAT **Perttu Saksa ja Juha Laitalainen**

VALOKUVAAJA **Perttu Saksa** on viimeisin Fotofinlandia-palkinnon saaja. Hän voitti kisan kuvillaan täytetyistä apinoista, jotka hän löysi siirtomaa-ajan luonnontieteellisistä kokoelmista eri puolilta Eurooppaa.

Mitä haluat viestittää muumioapinoiden potreilla?

– Käsittelen töissäni eläimen kohtaamista valokuvan kautta ja ihmisen suhdetta ympäristöönsä. *Echo*-sarja liittyy teemaltaan luonnontieteiden syntyyn sellaisena kuin me ne nyt tiedämme. Perehtyminen luonnontieteiden historiaan on synnyttänyt kiinnostukseni. Kuvat pohtivat, minkälaisen historian me ihmiset oikein olemmekaan kirjoittaneet itsellemme. Toivon, että katsoja löytää kuvien kautta oman paikkansa maailmassa ja osaa suhtautua siihen tarvittaessa kriittisesti.

A Kind of You -kuvasarjassasi (2013) on koulutettuja apinoita ihmisnaamareineen. Eroako elävien apinoiden kuvaaminen museoiden muumioiden taltioinnista?

– Törmäsin tähän perinteeseen kartoittaessani kädelisiin liittyviä ilmiöitä maailmalla. Ihmiseksi naamioituissa apinoissa oli outoa läsnäoloa, joka viehätti ja puistatti minua. *Echo*-sarjan kuvat (2011) taas ovat asetelmakuvia esineistä, eivät varsinaisia potretteja. Elävien ja stressaantuneiden apinoiden kuvaaminen oli tietysti siitä hyvin kaukana.

Olet kuvannut myös muita kädellisiä. Ilmentävätkö vahvat henkilökuvasi itseäsi vai kuvattaviesi minäkuvaa?

– Kuvaan omia näkemyksiäni tapaamistani ihmisistä. Aina. Kuvan katsomisprosessi muodostaa sen, mitä kuva on. Millä ehdoin kuva on tehty, missä ja miten, ja kuka katsoo, mitä ja miten katsoo. Parhaimmillaan ihmisen oleminen valokuvassa on kuin hermeneuttinen kehä. Palaat kuvaan uudelleen ja uudelleen. Joka kerta

löydät jotakin uutta, merkityksiä ja merkkejä, joita sinä näet ja muodostat katsojana.

Millainen henkilökuvaaja olet?

– Olen hyvin perinteinen muotokuvaaja. Se on kaiken lähtökohta. Olen mielestäni hyvinkin suorasukainen, ja se toki näkyy myös kuvissani. Kunnioitan kuvattaviani – silloinkin kun näytän ihmisen siloittelematta tai alastomana. Ainakin toivon, että kuvattavani tietävät sen. En kikkaile sommitelmilla tai aseta ihmisiä tekemään outoja asioita, mutta en myöskään rakenna kiiltokuvia. On ihmisen aliarvioimista ajatella, että se olisi hyvän muotokuvan idea.

Pyysin tuomaan mukanasasi mielikuvasi. Miksi tämä kuva?

– Se on kirjaimellisesti viimeisin, jonka parissa olen työskennellyt. Kuvassa on asetelma apinan pääkalloja ja togolaisen markkinakojun seinä. Kuvasin sen alunperin viime keväänä, ja kuva on uuden *Painted Spots and other still life* -sarjani keskeisimpiä. Kuvaa ei ole aiemmin julkaistu. Kuvasarjassa tarkastelen länsiafrikkalaisen Vodun-kulttuurin eläimiin liittyvää esineistöä ja materiaalia asetelmakuvien kautta. Sarjallisuudessa työskentelyssä pyrin olemaan mahdollisimman dogmaattinen ja sitoutumaan valitsemaani logiikkaan työstää tiettyjä kuva-aiheita. Se on ratkaiseva tapa muodostaa yhtenäisyyttä kuvasarjoihin. Pidemmän päälle sitä kautta rakentuu kuvaajan oma tyyli. Tapani kuvata on menossa vahvasti yhä rosoisempaan suuntaan. Tässä kuvassa minua viehättävät taustana käytämäni seinän struktuurit sekä pääkalloaiheen ajattomuus ja sen tuomat vahvat kulttuuriset mielikuvat.

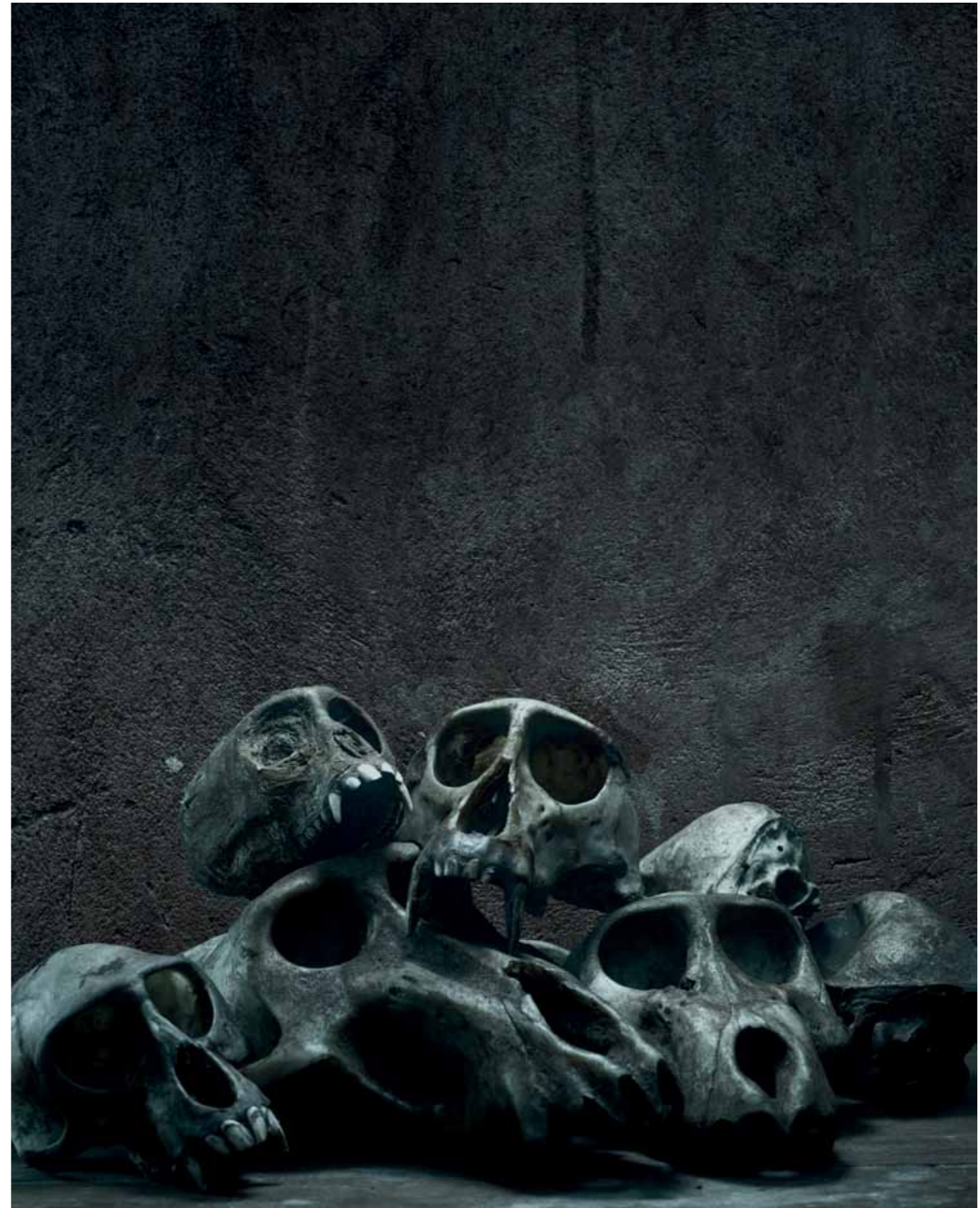
Entä kuvan toteutus ja kamerakalusto?

– Kuva on toteutettu "kiertävän studioni" peruskoonpanolla: Profoton B1 -salamalaitteella, siihen modifioimallani metrisellä softboxilla, Cambo Wds -kameralla ja Phase One -digiperällä. Polttoväli 35 mm, aukko f/11, aika 1/125 s ja ISO 50.

MIELIKUVANI

Valokuvaaja ja kuvajournalisti Juha Laitalainen esittelee palstalla kuvaajia ja heidän näkemyksiään. Kukin vieras kertoo mieluisimmasta kuvasta urallaan. Juha itse kohtaa kovan haasteen: hän kuvaa toisen kuvaajan.

"En aseta ihmisiä tekemään outoja asioita kuvissa, mutta en myöskään rakenna kiiltokuvia."

« Perttu Saksa kuvattuna studion "vallitsevassa valaistuksessa". Yleisvalaisuun on käytetty pää-, tausta- sekä tasoittavan salaman ohjausvaloa. Kohde on "maalattu" kahdella yläviihosta kello kahdesta suunnatulla päivänvaloledispotilla siten, että kasvojen jyrkät muodot tulevat veistoksellisesti, miltei kolmiulotteisesti esiin. Pertusta ei haluttu kiiltokuvaa.

Sony A7R + FE 55 mm f/1,8. 1/60 s, f/1,8, ISO 200.

PERTTU SAKSA

IKÄNI: 37

KOTIPAIKKANI: Helsinki

MILLAINEN LUONNE OLEN: Vuoristorata

KOULUTUKSENI: Kuvataiteen maisteri

TYÖSUHTEENI: Freelancer

SAAVUTUKSENI: Olen pystynyt tekemään hyvin pitkälle sitä, mitä haluan, ja koen sen suurimpana saavutukseni.

VALOKUVAAJAN MOTTONI: Keskity sisältoon, muu seuraa aina perässä!

TERVEISENI KAMERA-LEHDEN LUKIJOILLE: Maailma ei ole kuvissa, mutta kuvilla voi muuttaa maailmaa.

TYÖN ALLA TÄLLÄ HETKELLÄ: Teen parasta aikaa Helsinki Contemporary -galleriaan, joka sijaitsee Bulevardi 10:ssä, maaliskuun alussa avautuvaa Silence as A Phrase -näyttelyä. Se on avoinna 1.4. asti. Koko alkuvuoden minua työllistäneessä näyttelyssä on esillä ihmisen ja eläimen suhdetta tarkastelevia teoksia viime vuodelta. Muuten tulen työstämään tänä vuonna etupäässä liikkuvan kuvaan liittyviä projekteja. Uusien asioiden opetteleminen tähän liittyen tuntuu hyvältä. ●

KUVAUSKALUSTO

- » Cambo Wds -kamera, Schneider Apo 35 mm ja 72 mm -objektiivit Copalin-sulkimilla sekä Phase One p65+ -digiperä.
- » Ihmis- ja eläinkuvauksessa Phase One 645D -kamerasetti, jossa 45 mm:n ja 80 mm:n objektiivit.
- » Liikkuvaan kuvaan myös Sonyn kamerat Nikon-optiikalla.
- » Studiovalaisuun Profoto Acute ja 7a.
- » Miljöössä Profoto B1-akusalamat.